Ellenőrző kérdések

4. Kis dolgozat kérdései

139. A legjobb átfutás mit optimalizál? (2 pont)

Legjobb átfutás: **minden sort** minél hamarabb
Először számoljon, aztán gyorsan térjen vissza

140. A legjobb válaszidő mit optimalizál? (2 pont)

Legjobb válaszidő: **az első sort** minél hamarabb
Számítás közben már térjen vissza (ha lehetséges)

141. Adjuk meg a ROWID szerkezetét, és egy példát is rá Oracle esetében! (2 pont)

<Blokk>.<Sor>.<Fájl>
Pl.: 00000006.0000.000X

142. Mi az "Explain plan for <SQL-utasítás>" utasítás hatása? (2 pont)

Elmenti a tervet (sorforrások + műveletek) Plan_Table-be

143. Jellemezzük a SELECT * FROM emp WHERE rowid= '00004F2A.00A2.000C' utasítást! (4 pont)

- Egy sor megkeresése
- Azonnal a blokkra megy és kiszűri a sort
- A leggyorsabb módszer egy sor kinyerésére
  - Ha tudjuk a rowid-t

144. Mit jelent a konzisztens állapot és mit jelent a konzisztens adatbázis? (2 pont)

Konzisztens állapot: kielégíti az összes feltételt (megszorítást)
Konzisztens adatbázis: konzisztens állapotú adatbázis

145. Mit hívunk tranzakciónak és mi jellemző rá? (4 pont)

Tranzakció: Konzisztenciát megtartó adatkezelő műveletek sorozata

Ezek után mindig feltesszük:
Ha T tranzakció konzisztens állapotból indul + T tranzakció csak egyedül futna le
=> T konzisztens állapotban hagyja az adatbázis

146. Mit jelent a tranzakció atomossági tulajdonsága? (2 pont)

A tranzakció „mindent vagy semmit" jellegű végrehajtása (vagy teljesen végrehajtjuk, vagy egyáltalán nem hajtjuk végre).

147. Mit jelent a tranzakció konzisztencia tulajdonsága? (2 pont)

Az a feltétel, hogy a tranzakció megőrizze az adatbázis konzisztenciáját, azaz a tranzakció végrehajtása után is teljesüljenek az adatbázisban előírt konzisztenciamegszorítások (integritási megszorítások), azaz az adatelemekre és a közöttük lévő kapcsolatokra vonatkozó elvárások.

148. Mit jelent a tranzakció elkülönítési tulajdonsága? (2 pont)

Az a tény, hogy minden tranzakciónak látszólag úgy kell lefutnia, mintha ez alatt az idő alatt semmilyen másik tranzakciót sem hajtanánk végre.

149. Mit jelent a tranzakció tartóssági tulajdonsága? (2 pont)

Az a feltétel, hogy ha egyszer egy tranzakció befejeződött, akkor már soha többé nem veszhet el a tranzakciónak az adatbázison kifejtett hatása.

150. A tranzakciófeldolgozónak milyen három feladata van? (3 pont)

A tranzakciófeldolgozó a következő 3 feladatot hajtja végre:

- naplózás
- konkurenciavezérlés
- holtpont feloldása

151. A tranzakciók melyik tulajdonságát biztosítja a naplózás? (1 pont)

Annak érdekében, hogy a tartósságot biztosítani lehessen, az adatbázis minden változását külön feljegyezzük (naplózzuk) lemezen.

152. A tranzakciók melyik tulajdonságát biztosítja a konkurenciakezelés? (1 pont)

Ezek az eljárásmódok biztosítják azt, hogy teljesen mindegy, mikor történik a rendszerhiba vagy a rendszer összeomlása, a helyreállítás-kezelő meg fogja tudni vizsgálni a változások naplóját, és ez alapján vissza tudja állítani az adatbázist valamilyen konzisztens állapotába.

153. Mi az ütemező feladata? (2 pont)

Az ütemező (konkurenciavezérlés-kezelő) feladata, hogy meghatározza az összetett tranzakciók résztevékenységeinek egy olyan sorrendjét, amely biztosítja azt, hogy ha ebben a sorrendben hajtjuk végre a tranzakciók elemi tevékenységeit, akkor az összhatás megegyezik azzal, mintha a tranzakciókat tulajdonképpen egyenként és egységes egészként hajtottuk volna végre.

154. Mitől sérülhet a konzisztencia? (4 pont)

- Tranzakcióhiba
- Adatbázis-kezelési hiba
- Hardverhiba
- Adatmegosztásból származó hiba

155. A belső társérülés elleni védekezés milyen két lépésből áll? (4 pont)

1. Felkészülés a hibára: naplózás
2. Hiba után helyreállítás: a napló segítségével egy konzisztens állapot helyreállítása

156. Mit hívunk adatbáziselemnek? (2 pont)

Az adatbáziselem (database element) a fizikai adatbázisban tártolt adatok egyfajta funkcionális egysége, amelynek értékét tranzakciókkal lehet elérni (kiolvasni) vagy módosítani (kiírni).

157. A tranzakció és az adatbázis kölcsönhatásának milyen három fontos helyszíne van? (3 pont)

1. az adatbázis elemeit tartalmazó lemezblokkok területe; (D)
2. a pufferkezelő által használt virtuális vagy valós memóriaterület; (M)
3. a tranzakció memóriaterülete. (M)

158. Mit jelent az INPUT(X) művelet? (2 pont)

Az X adatbáziselemet tartalmazó lemezblokk másolása a memóriapufferbe.

159. Mit jelent a READ(X,t) művelet? (4 pont)

Az X adatbáziselem bemásolása a tranzakció t lokális változójába. Részletesebben: ha az X adatbáziselemet tartalmazó blokk nincs a memóriapufferben, akkor előbb végrehajtódik INPUT(X). Ezután kapja meg a t lokális változó X értékét.

160. Mit jelent a Write(X,t) művelet? (4 pont)

A t lokális változó tartalma az X adatbáziselem memóriapufferbeli tartalmába másolódik. Részletesebben: ha az X adatbáziselemet tartalmazó blokk nincs a memóriapufferben, akkor előbb végrehajtódik INPUT(X). Ezután másolódik át a t lokális változó értéke a pufferbeli X-be.

161. Mit jelent a Output(X) művelet? (2 pont)

Az X adatbáziselemet tartalmazó puffer kimásolása lemezre.

162. Adjuk meg az Undo naplózás U1 és U2 szabályát! (4 pont)

U1. Ha a T tranzakció módosítja az X adatbáziselemet, akkor a (T, X, régi érték) naplóbejegyzést azelőtt kell a lemezre írni, mielőtt az X új értékét a lemezre írná a rendszer.

U2. Ha a tranzakció hibamentesen befejeződött, akkor a COMMIT naplóbejegyzést csak azután szabad a lemezre írni, ha a tranzakció által módosított összes adatbáziselem már a lemezre íródott, de ezután rögtön.

163. Adjunk meg egy példát Undo naplózás esetén a lemezre írás sorrendjére! (6 pont)

Lépés	*Tevékenység*	*t*	*M-A*	*M-B*	*D-A*	*D-B*	*Napló*
1)							<T,START>
2)	READ(A,t)	8	8		8	8	
3)	t := t*2	16	8		8	8	
4)	WRITE(A,t)	16	16		8	8	<T,A,8>
5)	READ(B,t)	8	16	8	8	8	
6)	t := t*2	16	16	8	8	8	
7)	WRITE(B,t)	16	16	16	8	8	<T,B,8>
8)	FLUSH LOG						
9)	OUTPUT(A)	16	16	16	16	8	
10)	OUTPUT(B)	16	16	16	16	16	
11)							<T,COMMIT>
12)	FLUSH LOG						

163. Adjunk meg Undo naplózás esetén a helyreállítás algoritmusát! (8 pont)

(1) Let S = set of transactions with
<Ti, start> in log, but no
<Ti, commit> (or <Ti, abort>) record in log
(2) For each <Ti, X, v> in log,
in reverse order (latest → earliest) do:
- if Ti ∈ S then { - write (X, v)
- output (X)
(3) For each Ti ∈ S do
- write <Ti, abort> to log
(4) Flush log